

Fazla Çalışan Tiroid Bezi !

Tiroidiniz “hiper mi”?

Zayıflama çoğu zaman arzulanan bir durum olmakla birlikte isteğiniz dışında devam ediyor ise birşeylerin yanlış gittiğini düşünmeli ve doktorunuza başvurmalısınız..

Kilo kaybı yapabileceğini bildiğimiz bir çok neden vardır. Sık rastlanan nedenlerden biri de tiroid bezinin fazla çalışmasıdır (hipertiroidizm).

Hipertiroidizm diğer sağlık problemlerini, hastalıkları taklit edebilir ve bu nedenle farkedilmesi bazen zor olabilir. Ama bir kez tanı konduğu zaman tedaviye genellikle iyi cevap verir.

“Vücudunuzun termostati”

Tiroid beziniz boynunuzun alt kısmına yakın ve ön tarafında yer almaktadır. Endokrin sisteminizin bir parçası olarak vücudunuza hormon salgılamaktadır. Bu hormonlar kimyasal haberciler şeklinde hareket ederler ve vücudunuzun metabolizma hızını, ısını, kaslarınızın gerginliğini, kolesterol seviyenizi ve hatta ruhsal durumunuza kadar bir çok şeyi değiştirebilirler. Çok az ya da tam tersi çok fazla hormon salgılayan bir tiroid bezi sağlığını son derece farklı şekillerde (ama sağlıksızlık yönünde) etkiler. Hormonun çok az salgılanması hipotiroidizme -vücut metabolizmanızın yavaşlamasına- neden olurken çok fazla salgılanması ise

hipertiroidizme neden olarak tam tersi etki yapar.

Fazla çalışan bir tiroid bezi vücut metabolizmanızı %60 dan %100 e kadar hızlandırarak ani kilo kaybına ve diğer ilişkili belirtilere neden olabilmektedir.

Kadınların hipertiroidizm (tiroid bezinin fazla çalışması) ihtimali erkeklere göre daha fazladır. Bu hastalık genç erişkinlikte ve orta yaş gurubunda daha sık olmakla birlikte hemen her yaşta görülmektedir.

Eğer tedavi edilmeden bırakılır ya da tanı konmakta geç kalınırsa kalp-damar sisteminiz etkilenerek aşırı (bazen hayatı tehdit edebilecek kadar) zorlanabilir. Bu hastalık aynı zamanda kemiklerinizin incilmesi (osteoporoz) yönünde de sizi risk altına sokar (Osteoporoz broşürümüze de bakınız).

Tedavi Seçenekleri ?

Hipertiroidizm bir çok değişik belirti verebildiğinden dolayı diğer hastalıklar ya da durumlar ile karıştırılması mümkündür. Ancak bir kez şüphelenildiğinde doktorunuzun önerebileceği basit ve çok da pahalı olmayan kan testleri ile araştırılması da mümkündür. Kendinizin testleri seçmeniz halinde toplu olarak pahalıya mal olabilecek tanı işleminiz doktorunuz ile görüşmeniz ve muayeneniz neticesinde sizin durumunuza uygun istenecek testler ile nispeten daha ekonomik (zaman ve para olarak) hale dönüşecektir. Doktorunuz fizik muayenenize, yaşınıza ve hipertiroidizmin şiddetine göre

uygun tedavinin seçilmesinde size yardımcı olacaktır.

- **Radyoaktif iyot-**

Amerika birleşik devletlerinde en sık kullanılan tedavi yöntemidir. Ağızdan alınan radyoaktif iyot tiroid bezi tarafından emilir. Birkaç ay içinde bez küçülür ve belirtiler kaybolmaya yüz tutar. Bu yöntem genellikle tiroid bezinizin aktivitesini kaybetmesine neden olur ve bu noktadan sonra yaşamın geri kalanı boyunca gerekli miktarda tiroid hormonunu yerine koyacak bir tedavi kullanılır (genellikle her gün bir tablet alınır).

- **Antitiroid (tiroid karşıtı) ilaçlar-**

Bu ilaçlar tiroidin fazla miktarlarda hormon üretmesini engelleyerek hipertiroidizm belirtilerinin kademeli olarak azaltırlar. Genellikle bir kaç yıl kullanılır ve sonra bırakılır. Bu tedavi bazıları için problemi tamamen (kalıcı olarak) ortadan kaldırır ama ilacı bıraktıktan sonra yeniden aynı problemin oluşmasına da oldukça sık rastlanmaktadır.

- **Tiroid bezinin alınması (Tiroidektomi)-**

Çok sık olmamakla birlikte antitiroid ilaçları tolere edemeyen ve radyoaktif iyot almak istemeyen kişiler cerrahi olarak tedavi edilebilirler. Komplikasyon (hastalığa ya da tedaviye bağlı sorun) gelişmemiş kişilerde diğer tedaviler genellikle tercih edilmektedir.

Uzun dönemde regulasyon

Doktorunuzun yardımı ve düzenli takibi ile hipertiroidizm başarılı bir şekilde tedavi edilebilmektedir. Tedavinin sonucu olarak tiroid hormonlarınızın yerine konması açısından her gün ilaç alımı gerekebilmektedir ama iyi sonuçlar alınmakta olması buna degeceğini bize işaret etmektedir.

Değişik Nedenleri ve Belirtileri olabilir.

Graves hastalığı sıklıkla Hipertiroidizme neden olmaktadır. Graves hastalığında etkenin sizin kendi bağışıklık sisteminizin ürettiği antikolar (savunma hücreleri) olduğu bilinmektedir. Bu antikolar tiroid bezine saldırarak hormonlarının salgılanmasını arttırlar. Nispeten daha az görülen bir diğer neden de tiroid bezinin bir kısmının kendi başına harekete geçerek normal çalışan diğer taraflara göre daha fazla hormon üretmesidir.

Hipertiroidizmin belirti ve bulguları şunlar olabilir (hepsinin olması şart değildir, biri ya da birden fazlası olabilir ya da hiçbirini farketmeyebilirsiniz):

- Ani kilo kaybı (iştah artsa da olabilir)
- Kalp çarpıntısı, hızlanması, güçlü atması,
- Sinirlilik, ani parlamalar, sürekli endişe hali,
- Sıcağa karşı dayanıksızlık ve duyarlılık,

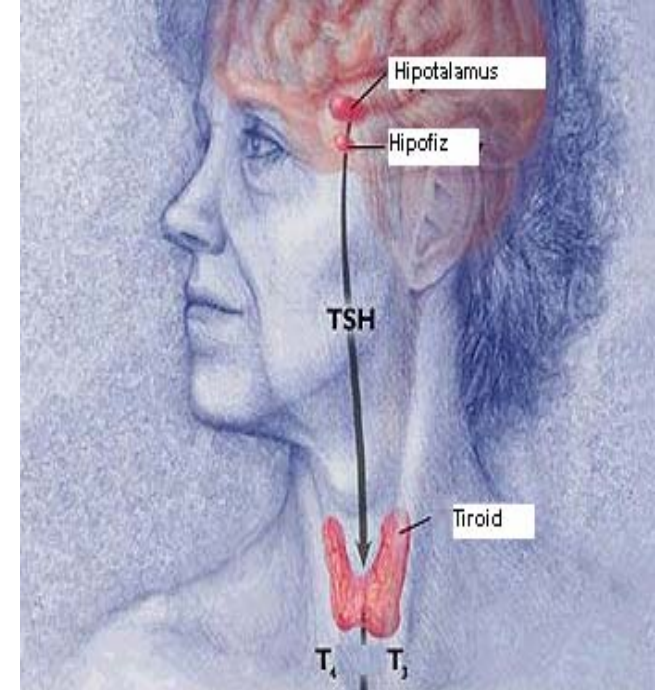
- Barsak hareketlerinde, dışkılamada değişiklikler,
- Boyunun ön tarafında şişlik (guatr),
- Halsizlik, kas güçsüzlüğü,
- Uyku bozuklukları
- Cinsel şikayetler,
- Gözlerin yuvalarından dışarı çıkması, aşırı parlaması, yanması, görme bozukluğu,
- Kemik rahatsızlıkları, kolay kırık oluşması
- Adet düzensizliği,

Yaşlı kişilerde belirtiler daha gizli, daha sessiz olabilir. Yaşlılarda kalp hızının artması, sıcağa karşı dayanıksızlık ve günlük normal aktiviteleri esnasında daha fazla yorgunluk hissetmeye başlamaları daha fazla dikkat çekicidir.

Aile Hekimliği Uzmanı sizi, eşinizi, çocuklarınızı, evdeki yaşlınızı yakından tanyan, her an ulaşabileceğiniz konumdaki hekiminizdir. Diğer tıp dallarından farklı olan ihtisas eğitimiyle size geniş bir yelpazede ilk yaklaşımda bulunur. Hastalıklarınızın büyük kısmını da tedavi eder.

Lütfen randevu alarak geliniz.

TİROİDİNİZ “HİPER” Mİ ACABA ?

Doç. Dr. Mehmet UNGAN

**ODTÜ Sağlık ve Rehberlik Merkezi
Aile Hekimliği**